

Miljødirektoratet
post@miljodir.no

30. april 2020

Høringssvar om elfenbenslav som prioritert art med økologisk funksjonsområde, og olivinskog og åpen grunnlendt kalkmark som utvalgte naturtyper

Innledning

Sabima takker for muligheten til å gi innspill i denne høringen. Vi er glade for at én art og to naturtyper nå er på høring. Vi mener likevel det er svært beklagelig at dette arbeidet ikke går langt raskere og i tråd med Stortingets forventninger. Vi håper at det jobbes energisk med å få flere arter og naturtyper på høring i forbindelse med at flere faggrunnlag skal legges fram før sommeren.

Utareidelsen av faggrunnlag for disse artene og naturtypene ble av regjeringen omtalt som et "første skritt" for å nå Stortingets målsettinger, og vi forventer derfor at det umiddelbart settes i gang et neste skritt, med utarbeidelse av beslutningsgrunnlag/faggrunnlag for flere av våre mest truede arter og naturtyper. Dette arbeidet må minst ha samme omfang som det forrige, der 90 arter og 27 naturtyper ble vurdert. Med erfaringene fra det arbeidet, er det rimelig å forvente en raskere prosess der ikke saken sendes fram og tilbake i forvaltningen.

Særlig "prioritert art" etter naturmangfoldloven er et sterkt virkemiddel, og må brukes i langt større grad, i tråd med Stortingets forventninger, men også for naturtyper bør virkemidlene i naturmangfoldloven være de som i utgangspunktet blir brukt.

Vår gjennomgang av høringsdokumentene gir oss inntrykk av at det er gjort et godt og grundig forarbeid. Vi støtter forslagene om at elfenbenslav blir prioritert art, og at olivinskog og åpen grunnlendt kalkmark blir utvalgte naturtyper. Vi kommenterer de enkelte høringsforslagene under. Særlig for elfenbenslav er det viktig at de mer spesifikke delene av forskriften blir vurdert meget nøye ut fra naturfaglige premisser.

Spesielt om elfenbenslav som prioritert art

§ 4 Artens økologiske funksjonsområde

Sabima har ingen innvendinger til den foreslåtte størrelsen (sone med radius på 35 meter) for økologisk funksjonsområde.

Hogst av lauvtrær som er 20 cm eller mindre i stammediameter målt 1,3 meter over bakken

Det er foreslått å tillate hogging av lauvtrær med stammediameter på 20 cm eller mindre målt 1,3 meter over bakken. Elfenbenslav er kjent som epifytt på trær. Av lauvtrær er rogn det viktigste treslaget for arten i Norge, dernest gråor, osp, selje, bjørk og hegg. Arten er knyttet til eldre, men ikke nødvendigvis grove trær.

Sabima mener at på lokaliteter som ikke har behov for aktiv skjøtsel, skal det ikke tillates å hogge lauvtrær. Det er viktig at oppslag av lauvtrær blir stående, for å sikre rekruttering av substrat for arten.

Sabima mener at det på lokaliteter i kulturlandskapet og enkelte lisedelokaliteter som har behov for aktiv skjøtsel, skal være lov å ta ut yngre løvtrær for å gjenskepe glissen tresatt beitemark og beiteskog, og flersjiktet og lysåpen skog. Dette må gjøres i samråd med personell med kompetanse på elfenbenslav.

Plukkhogst av enkeltrær av barskog

Det er foreslått å tillate plukkhogst av enkeltrær av barskog. På de fleste lokalitetene vil fri utvikling være klart foretrukket, og skjøtsel være uaktuelt. Sabima mener at plukkhogst kun skal være et skjøtselstiltak for å sikre en flersjiktet og lysåpen struktur i skogen. Plukkhogst av bartrær forutsetter at den er godkjent av personell med kompetanse på elfenbenslav.

§ 5 Handlingsplan og § 6 Skjøtsel

På nesten alle lokalitetene i kulturlandskapet og på enkelte lisedelokaliteter med skog, vil aktiv skjøtsel være aktuelt. Sabima mener det må gjøres en grundig gjennomgang av hver lokalitet, og at det utarbeides skjøtelsplaner for lokaliteter der det er aktuelt i samråd med personell med kompetanse på elfenbenslav.

Sabima mener at tilskudd etter ordningen for trua arter bør dekke utforming av skjøtelsplaner, og til kartlegging både på gjenværende gamle lokaliteter og til nykartlegging i aktuelle regioner.

Sabima vurderer det som nødvendig å inngå langsiktige avtaler med grunneier for å sikre kontinuitet i skjøtselen. På lokaliteter med skjøtelsbehov der grunneier ikke

tar initiativ til skjøtsel, må det hjemles for at myndighetene kan overta gjennomføring av skjøtsel.

§ 8 Dispensasjon

Det er foreslått at myndigheten kan gi dispensasjoner fra forskriften, for eksempel vedhogst av begrenset omfang. Sabima mener at uttak av ved skal kun skje som et ledd i skjøtsel, og det skal da kun være lov til å ta ut bjørk på 20 cm eller mindre i stammediameter målt i brysthøyde, da dette er et mindre viktig substrat for arten.

Spesielt om olivinskog og åpen grunnlendt kalkmark som utvalgte naturtyper

Formuleringene for tilleggene 7) og 8) i forskriftens § 3 bør være dekkende for hvordan naturtypene defineres. En presis og samtidig ikke for snever avgrensning er viktig, slik at de faktisk verdifulle områdene blir fanget opp. Vi kan ikke akseptere at det som et resultat av høringen kommer inn unntak som gjør at viktige områder med naturtypen ikke blir dekket av forskriften.

Det er viktig at det blir utarbeidet handlingsplaner i tråd med § 5. Det må legges en klar og forpliktende plan med en tydelig frist for når handlingplanene skal være ferdige. Det samme gjelder de andre manglende handlingsplanene for øvrige utvalgte naturtyper. Handlingsplanene må finnes samlet og være lett tilgjengelige på Miljødirektoratets hjemmesider.

Vennlig hilsen

Christian Steel
Generalsekretær